

★ Млади Борцац

Орган Уједињеног савеза антифашистичке омладине Србије

БРОЈ 10

ОКТОБАР 1944

ГОД. I

НАШ ПРВИ КОНГРЕС — НАША ПОБЕДА

Први конгрес антифашистичке омладине Србије је на прагу. У најжешћим биткама за коначно уништење окупатора и домаћих издајника, у развијеним напорима за обнову и изградњу наше земље, ми се спремамо за свој велики дан. За нашу младост, најрадоснији!

Фашистичкој Немачкој размрсана је глава. У свом свирепом безумљу чини она своје последње трзаје. Црвена армија и Савезници туку данас Хитлерове армије на његовом сопственом тлу. И ускоро ће је дотући!

У нашој земљи Народно-ослободилачка војска слави своје највеће победе. Није далеко дан када ће и последњи окупаторски и издајнички гарнизон бити уништен. Наша највећа и најрадоснија победа — то је Србија. Србија у свом

правом лику и својој величини: слободарска, демократска, устаничка. Западна Србија и Источна Србија устале су на оружје. Тешка песница народне освете мрви разбојнике Немце, четнике и недићевце. Срце Србије — Шумадија искрвављена и напаћена, окупирана али непокорена, Шумадија симбол устанка и херојства, Шумадија 1804 и 1941 — васкрсава данас. Она слави своје ослобођење. Шумадија у народно-ослободилачким бригадама и дивизијама кроз пушчане цеви најгласније говори да цео свет чује, па и они што досад нису хтели да чују, чија је и шта хоће. Шумадија је наша—Шумадија је Титова! И омладина Шумадије и Западне Србије, која се три године херојски борила против поробљивача доћи ће на Конгрес — и имати шта да каже.

Омладина Србије умирала је за тај дан, да дочека и загрли своју руску браћу, да види славну Црвену армију. И њен сан се данас испунио. Нико као она неће моћи показати љубав према совјетској земљи. У устанку, са пушком у руци, у љутим окршајима са хитлеровцима, у раду за изградњу своје нове домовине, демократске, федералне Србије, у демократској федеративној Југославији, дочекује она Црвену армију. Омладински батаљони, заједно са руским, јуришају данас на фашисте и доносе жељену слободу. Наша омладина на фронту показаше младим црвеноармејцима како се спрема за I конгрес.

Устанак у целој Србији, потребе фронта и изградње наше земље, постављају нужно: да се Србија званично сформира као федерална јединица у демократској федеративној Југославији. Први пут у нашој историји наш народ преко својих, у борби изабраних претставника, решаваће о својој судбини. На управу наше земље доћи ће најбољи синсви нашег народа, који су најбоља гаранција наше будућности. Омладина која је у народно-ослободилачкој Србији добила сва политичка права, примиће часно све задатке, које пред њу буде поставила I антифашистичка скупштина народног ослобођења Србије.

У таквој ситуацији — у триумфу слободе, победа и нових задатака долази Први конгрес. Наш конгрес показаше

још једном више прави лик српске омладине. Пред својим народом омладина Србије полагаће рачун о досадашњој борби и показаше њен удео и значај, примити и поставити нове задатке. Још једном више показаше омладина Србије да она нема другог живота, сем борбе за демократску федеративну Југославију и живота у њој. У борбама остварено јединство српске омладине имаће своју величанствену манифестацију и путоказ његовог даљег учвршћења и развијања.

На свом Првом конгресу оптужиће наша младост њене смртне непријатеље фашисте и њима равне домаће издајнике Дражине четнике и недићевце. Рећи ће омладина Србије, ускликнути да цео свет чује, да она никада није била Недићева ни Дражина, да није издајничка, да неће повратак на старо. Пркосно ће она плунути у лице свима онима који и данас покушавају да је употребе за своје циљеве, да је увале у нове патње и страдања, неке повампирене старе Југославије.

Омладина Србије спрема се достојно за свој дан. Спрема се такмичећи се на фронту, јуришајући на тенкове и бункере, подизању и изградњи своје нове државе. Спрема се да докаже да је она испунила и испуњава задатке које је пред њу поставио Други конгрес антифашистичке омладине Југославије и њен вођа маршал Југославије друг Тито. I конгрес то је наша велика победа!

СРЕЋНО НАМ ДОШЛИ ДРАГА БРАЋО!

Дошли сте нам ви Стаљинови соколи, јунаци безбројних Стаљинграда, и са вама дошла је слобода. Жудећи за њом борили смо се као дивови а сада су нам груди пуне ње. Црвена армијо, слободо наша!

Дошла си нам ти Црвена армијо, а сунце се не скида са нашег зенита. — Ох, нека греје, нека греје, јер дуго, дуго је била ноћи зима... Црвена армијо, сунце наше!

Дошла си нам ти Црвена армијо, а са тобом дошло је пролеће у нашу земљу. Пролеће је у Хомољу и Војводини, пролеће је у Мачви и Шумадији, и на Златибору и у Црној Трави. Црвена армијо, пролеће жељено!

Дошли сте нам ви словенски осветници, као океански вал пушњи ваш осветнички корак, избеумио се од беде фашистички поробљивач, смрзнуо се од страха кукавички издајник. А народ је срећан. Црвена армијо, правдо наша!

Дочекује вас срећна Србија, Грли вас на својим грудима. Али знајте, ви сте увек били у њеним грудима! Увек, па и онда кад сте били с оне стране Дона и на Волги, били сте ви у њеном срцу. Фашистички злотвор трагао је груди њене, челиком и огњем хтео је да ишчупа тебе из срца народног. И није успео и никада неће успети! Србија је љубила вашу совјетску домовину светом народно-ослободилачком борбом, и данас вас дочекује својом војском. Знамо ми да сте ви најсрећнији таквим дочеком и поносни смо на то.

И кад данас раме уз раме са нашим борцима јуришате на непријатеља, знајте да смо ми јуришали са вама увек раме уз раме, у првим борбеним редовима, и онда када нас је било само на Космају и Јастребцу.

И кад вас наша села и градови дочекују цвећем, мокрим од суза радосница, знајте да је то Србија гажула више од двадесет година да заштити вас и проспе пушевица којима ви пролазите.

И кад вам наша деца трче у сусрет и грле вас као своје рођене, вас племените ратнике, знајте да вам то трчи у сусрет и да вас грли наша будућност.

Црвеноармејци! Напаћена али непокорена омладина Србије, из дубине душе кличе вам:

Срећно нам дошли, драга браћо!

Све снаге за коначно ослобођење отаџбине!

Учвршћујмо братство са омладином других народа

Још у првим данима нашег ослободилачког рата омладина Србије исписала је на свим борбеним заставама парола братства са омладином других народа Југославије. — Смело и одважно рушећи све преграде које су јој стајале на њеном дугом и тешком путу, она је паролу претварала у живот, да данас постане жива стварност. Борбена српска омладина, она омладина — у првом реду радничка, која је под руководством Савеза комунистичке омладине пошла у народни устанак, била је на почетку свесна да се успешна борба за ослобођење не може водити, без систематске и упорне борбе против свих оних гњилих теорија и идеологија великосрпства, против свих реакционарних схватања и предрасуда израслих на тлу бивше Југославије, које су је делиле од остале омладине Југославије. Чиста од сваке националне ускогрудости, сусревши се са тим омраженим теоријама на првом ратном кораку којима се као празничним рухом задовољала четничка издаја, — омладина Србије у првим партизанским одредима жигосала их је као издајнике и противсрпске, као националну срамоту са којом треба дефинитивно се и темељито обрачунавати! — Била је свесна да ће тај у суштини нов посао бити обиман и тежак, али она га је чврсто прихватила у своје руке! Српски народ кроз своје прве партизанске одреде постаје доследни борац против окупације и домаће издаје, и уједно првоборац против омраженог великосрпског угњетавања старе Југославије. — Омладина Србије постала је борац за братство са осталом омладином Југославије. Српски омладинци на улицама Београда кроз прасак бомби и револверске пуцње, на бојним пољанама кроз дим барута, у заносним јуришима код Ужича, Чачка, у Подрињу, у ђачким клупама Крајевца пред своју грозну смрт манифестовала је снажну љубав за Југославију братства и јединства, за нову домовину среће за све њене равноправне народе.

Ни у најтежим данима трогодишње окупације и Недићевог и четничког терора, омладина Србије, осим ситних изузетака љотићевске мизерије није постала војска и подршка петоколонаша и издајника — она данас најречитије говори, на чијој је страни била и остала.

Одласком српских јединица још крајем 1941 године ван Србије, борци прослављених, српских пролетерских бригада, својом несебичном и херојском борбом постају непосредно учесници у ослобођењу других народа и крајева Југославије. Њиховим славним путем ишли су на њиховом дивном примеру васпитавали су се једнако синови Босне и Далмације, Хрватске и Словеније. Своју витешку храброст, своју високу свест о задацима и циљевима за које су се борили, свој дух самоодрицања за добро и слободу других, своју пролетерску широкогрудост, своју љубав за домовину, за све народе Југославије, преносили су на оне нове народне снаге, на оне многобројне редове бораца који су умножавали и обнављали ратни фронт наше војске, нашег народно-ослободилачког покрета. Они су били и остали ковачи

истинског братства, снажног и нераздроживог, братства које је положено у темеље нове народне државе. Зна домовина за српске пролетере, чија се племенита крв лила од Дрине до Уне, од Саве до Јадранског мора, на Купресу и Јајцу, на Неретви и преко Босне, на Романији, Прењу и Зеленгори, на Динари и подножју сплитског Марјана. Нема тога ко у Народно-ослободилачкој војсци, нема тога у редовима народно-ослободилачког покрета, ко не зна за часно и велико дело пролетера, ко не признаје њихов историки удео у НО борби. Њихова прегнућа и јунаштва, њихови ратни напори — остаће као једна од најлепших епопеја овога рата, која ће означавати посебно величанствено поглавље наше нове историје. Њихова скупа крв — печат братства, — учинила је да они нису само деца Србије. — Они су данас усвојени синони — миљенце свих народа Југославије — Међу тим понос људима нације, утемељачима братства, омладинци су били најмногбројнији и увек у првим редовима.

Данас на тлу Србије, враћају синови Босне, Срема и Хрватске свети дуг јуначким синовима — пролетерима Србије. Братство данас триумфује. Успеси, победе, резултати извојевани на земљишту свих земаља Југославије, изражени и озаконени кроз историске одлуке II заседања АВНОЈ-а биће крунисани — најкрвавијим обрачуном са хитлеровским бестијалним завојевачима и остацима њихових слугу, баш на територији Србије. Братство ковано у тешкој трогодишњој борби добија данас најсвечанију потврду у српским градовима и селима, на историским бојним пољанама Шумадије, Мачве, тамо куда велики вођа отаџбине, драги нам маршал Тито, води своју армију у триумфални поход на наш древни Београд. Нова крв која се пролива данас у Србији, под Београдом, јесте нови камен у изградњи братства — наше демократске, федеративне Југославије. — Београд ће постати осветник слободе, породично здање свих народа Југославије, које ће сви једнако волети и чувати. Нико зато неће бити срећнији него српска омладина. То је она омладина која није хтела носити на себи жиг срамоте због угњетавања народа Хрватске, Македоније и др. од стране покојних режима бивше краљевине Југославије. Она данас масовније него икада, читава, скоро без изузетка, улазећи у нове дивизије и корпусе, одлучно стаје у борачке редове за коначно ослобођење, за победу нове Југославије. — Српска омладина укључује себе у народно-ослободилачки фронт, без резерве, без рачуна, смело и искрено. Учествује сва, без разлике на ранија схватања, одушевљено, у припремама за свој Први конгрес, који ће бити невиђена демонстрација њене снаге и њеног здравог јединства. Расте омладински савез у горостасну силу народа и његове нове државе. Први конгрес манифестоваће жарку љубав омладине Србије према омладини других народа Југославије, — чврсту вољу да се заједнички боре и раде у оквиру Уједињеног савеза за заједничку своју домовину — Југославију.

Да би братство са омладином других народа било залога трајне среће у новој државној заједници, омладина Србије мора до краја да се обрачуна са свим заостацима и љигавим траговима издаје, — који се вуку до њених редова — Недића, Љотића и Драже Михаиловића. Ниједан омладинац не сме остати под утицајем тих изрода и крвника свога народа, непријатеља југословенства — сада мизерних и кукавних, бродоломника. Ко данас остаје са њима мораће са њима заједно поделити њихову срамну судбину. — Српски народ ће достојно казнити Дражу и његове брадате војводе. Част за главну улогу у завршном чину, за обрачун са том издајом има српски народ. Српска омладина у том племенитом послу учествује свим својим срцем, читавим својим бићем. Читава омладина мора железном метлом очистити своје редове од свих заостатака оних идејних ђубришта, од старих назадних теорија које је порађао пропали угњетачки југословенски државни апарат и његова званична и незванична пропаганда. Све вештачке међе из прошлости између себе и омладине других народа Југославије она мора порушити. Треба чврсто окренути леђа прошлости и ведрим очима гледати у будућност. Никаква варка и обмана у погледу старог, све преставе које упућују на прошлост морају се изгубити. Тај преображај постиже се у огњу борбе, у свесрдном послу на помоћи народној власти за изградњу слободне федералне Србије у федеративној Југославији. Нема места неверици, нема места неповерењу у друге; наместо ограда и преграда — широко поље заједничке борбе и рада, наместо старе сумње и подвојености здружене руке, снажно размахнуте на грађењу и учвршћивању своје заједничке државе.

У срцима омладине Србије данас цвета и цветаће нов, висок, узвишен осећај — југословенски патриотизам.

Саво Вукчевић

КОНГРЕСИ

У данима великих победа наше војске, дефинитивног истеривања окупатора из наше земље, и великих успеха наше народне власти у изградњи нове државе, омладина и других југословенских народа спрема се за своје конгресе. За омладину плодна је ова јесен. То је јесен победа, јесен конгреса.

Омладина Хрватске држаће свој I конгрес октобра месеца.

Македонска омладина спрема свој II конгрес, кога ће дојати у току октобра.

Омладина Црне Горе спрема свој II конгрес у току ове јесени.

Словеначка омладина спрема свој II конгрес, који ће се такође одржати ове јесени.

Сви ови конгреси са српским величанствено ће манифестовати снагу јединства нове југословенске омладине, биће то диван венац њеног братства.

Како се бори X српска бригада

„Спреман за покрет!“ — одјекује команда. За неколико минута полазе батаљони. Идемо на Власотинце. Друга колона вијуга. Код села Јастребца прве пушке. Наилазимо на претстраже издајника и бандита. Звиждућу куршуми помешани са рафалима. „Друга напред!“ — одјекује глас командира. Ударници јуришају и за који час наши „брнгали“ и „шарци“ штепују по непријатељу. Паклена пуцњава, добују куршуми по камењару, а понекад заошине бацач — прави ураган. Омладинци X бригаде наплаћују данас крваво рачун од непријатеља, свете се за попаљена села, убијене жене и децу. „Овај рафал за I конгрес“, надјачава пуцњава грлати. пушкомитраљезац, чије се зајапурено лице појављује из дима. „Ура“, одјекује заносно из стотине грла и наши млади јуришају као лавови! Пиште непријатељска зрна, но на то се не осврћемо. Они се повлаче, врло храбро иако су били многобројнији. Око 2 сата 6 камиона новодошних издајника покушавају да зауставе наше напредовање — но узалуд — наш налет продужио се чак до Грделице. На све стране мртви и рањени непријатељи. А њих 50 предали су се нама. Крвожедни зверови мобилисали су и старо и младо по суседним селима и натерали у бој без пушака. Издајнике неће мимоићи казна. Наши борци умеће да се достојно одуже — спремајући се бројем убијених непријатеља за свој I конгрес. Живела јуначка омладина Србије! Живео наш врховни командант друг Тито!

Милорад Алексић-Вуле
X српска бригада

На Гацином Хану

11-IX-1944 год. 8 сати увече. XII бригада полази у напад. Штаб је сазнао да се у Гацином Хану налази јака непријатељска група са штабом. Први и други батаљон полазе на извршење задатка који гласи: по могућству да се зароби цео штаб. Остали делови нападају на главну групу. Прасак машингевера и пушкомитраљеза прати њихово јуначко дело. Бомбе се убацују, непријатељ је истеран и напушта положај, остављајући лако и тешко оружје. Јунаци XII бригаде побрали су добар плен. Предали су се 250 непријатеља; 2 тона; 3 минобацача, 3 тешка митраљеза, 50 коња, седла, муниција, одела, цокуле, шећер и друго.

Храбри борац XII бригаде Градимир Андријевић—пушкомитраљезац (срез власотиначки) и Миле такође пушкомитраљезац, дали су своје младе животе за слободу свога народа. Слава палим друговима! А млади борци полазе даље у бој спремајући се за I конгрес.

Воја

Такмичење

Конгрес је на прагу. Као вихор се шири такмичење по Србији. Црвену армију, ослобођење, нове дане, дочекујемо ударничким радом и борбом...

Округ крушевачки

Омладина овог округа настоји да напорима и резултатима свога рада изађе светла лица на Први конгрес. Такмичења нису могла да се развијају у пуном замаху услед борби и упада непријатеља на територију. Али и поред свих тешкоћа успели су да постигну добре резултате.

Од дана почетка такмичења пријавило се добровољно у војску 1.950 омладинаца и омладинки. Одушевљене поворке младости, пролазиле су кроз села, окићена цвећем и одлазиле у војску коју толико воле.

Одржано је 55 конференција са 2.500 учесника. 15 пута је узнемираван непријатељ и том приликом убијено 8 Немаца.

При нападу на пругу, који је извршила омладина, 60 метара пруге одлетело је у ваздух, преврнута су и уништена 4 вагона са материјалом. Омладинци су, ризикујући животе писали пароле поред пруге пред цевима фашистичких митраљеза. Један пример који је по својој необичности и неустрашивости јединствен — најречитије говори о омладини овога краја: при пролазу непријатељских тенкова друмом, поред пруге, успео је један омладинац, ризикујући свој живот да залепи на непријатељски тенк, плакат о Првом конгресу.

Упаљена је општина у Стадаћу. Заплењено је 4 кола пшенице.

Приложено је у новцу 25.000 динара, 250 кгр. дувана, 135 кгр. пасуља и других намирница.

Округ лесковачки

Омладина лесковачког округа наставља са такмичењима, која су почела 25-VIII-1944.

Резултати који су постигнути јасно говоре да ће омладина овог округа имати са чиме да изађе на свој I конгрес.

Лесковачки срез: До сада је сакупљено 1.872 кгр. пшенице, 239 кгр. кромпира, 170 комада јаја, 2 овце, 28 пешкира и 54.005 динара. Омладинци у овом такмичењу нису заборавили на своје рањене другове. За рањенике је дато: 190 ком. јаја, 50 кгр. парадајза, 63 литра млека, 100 кгр. грожђа, 16 пидића и 11 гибаница.

Пусторачки срез: Омладина овог среза чии су 1.482 омладинца-ке отишли у НОВ доказала је своју развијену свест. На санитетски курс отишле су 52 омладинке. У 26 акција против непријатеља учествовало је 302 омладинца-ке. Радне чете имале су 565 радних дана. Одржано је 15 општинских конференција са 1.224 присутних. Сакупљено је 6.679 кгр. пшенице, 1.023 кгр. кромпира, 1.500 кгр. воћа, 703 кгр. млечних производа, 103 кокошке 8 оваца, једну свињу, 10 кгр. масти и 200 кгр. сена. Такмичења се настављају са још већим полетом.

Јабланички срез: У наставку такмичења сакупљено је 40.200 динара, 760 кгр. пшенице, 195 кгр. пасуља, 700 ком. јаја, 68 кокошака, 8 оваца, неколико стотина килограма воћа и разних других ствари.

Округ пиротски

Омладина овог округа показала је већ првих дана такмичења добре резултате, који јасно говоре о напорима и свести омладине у данашњој борби, о њеној жељи да на Први конгрес изађе са што бољим резултатима.

У целом округу сакупљено је 132.400 лева, 2.000 кгр. пшенице, 3.000 пари цемпера, чарапа и осталог одећног материјала. Формирано је од почетка такмичења 39 радних чета са укупно 3.750 радних дана. Одржано је 40 конференција са 0.980 учесника. Формирано је 15 сеоских и 5 општинских одбора УСАОС-а.

(Наставак на 4 страни)

„Правац — она коса!“

Групе бораца седе и певају. Веселост на све стране. Међу гласовима истиче се баритон Озренца Мила Протића, чија песма у најтежим часовима охрабрује. Разлеже се глас:

Четнике је покупио да га чувају — Бум!
Они за њих порез купе, народ пљачкају.

„Покрет“ одјекује наређење и за који час витлају се облаци прашине испод наших ногу. Пролазимо кроз село. Распитујемо се о кољашким бандитима — одговарају нам да се после нашег напада нису зауставили до Лебана. Но у Гргуровцу налазе се јаке снаге непријатеља. „Другови — правац она коса!“ — показује нам руком командант и наш I батаљон 17 НОБ понет одушевљењем избија на косу и отвара ватру на непријатеља. Увертуру почињу „брнгали“. Распоред чета — и већ почиње битка. Опкољавамо непријатеља који се упорно брани. Са друге стране је 15 НОБ. Пада вече, а затим ноћ. Киша почиње да сипи. Концерт аутомата траје до јутра. При освитку ватра непријатеља се појачава. Покушавају да изнуде пролаз. Гру! Гру! урлају бацачи дижући вулкане земље. Почиње наш напад. Ура-а-а! Смрт окупатору! — ори се бојни поклич из младих грла. Јуришамо преко ливаде, кукуруза — све ближе опкољеном непријатељу. Очајна битка. Зује куршуми као пчеле у пчеларнику. Непријатељ врши противнапад. Бомбе допуњавају пакао. У прабини која се узвизала повлачимо се до старих положаја, а затим после краћег предаха — још силније напред! Наши минобацачи пријатно брундају и разривају непријатеља, подвлачимо се. Борци једва чекају јуриш. Наплатиће се они проклетој фашистичкој жгадији. „Јуриш!“ Неодољивом снагом јуришају наши борци. Непријатељ попушта и покушава још једном да изнуди пролаз, али узалуд! Наши митраљези косе и непријатељ се предаје. Борци весели трљају руке. На све стране лешеве. И опет се ори песма.

Под артиљерском ватром

Село Шишинце у непосредној близини Лесковца, више од три године стењало је под непријатељским терором. У тешким бојевима са Немцима и домаћим изродима четницима и љотићевцима, наша војска ослободила је Шишинце. И одмах првих ноћи ослобођења, док рефлекторски зраци шарају по селу, да затим зафијуче граната уз громки тресак, омладина овог села сакупила се иза зграда од чврстог материјала на конференцију и одушевљено бира свој одбор УСАОС-а. Слуша о Првом конгресу, доноси одлуку да се и она такмичи. Они би хтели сви на Конгрес.

Док топови грме, омладинци и омладинке у Шишинцу одушевљено кличу Титу, Конгресу и слободи.

ИЗ НИШКОГ КРАЈА

Срећан је наш народ. У крајевима где су се ретко виђали партизани и то само ноћу, а било је дана када смо жељно очекивали да видимо бар једнога — сада се крећу бригаде и дивизије. Народ нишког краја листом се дигао да уништи Хитлерове разбојнике и њима равне помагаче, издајничке четнике и недићевце.

Сељаци се сами организују и масовно одлазе у нашу војску. Омладина у првом реду. Више не иде кришом ноћу, као некада. На сред села вију се пободене заставе са петокраком звездом, где се окупљају добровољци за војску. Око њих маса народа стално расте. Родитељи сами доводе своје синове. Радост, весеље... Песма се чује: „И ко хоће, нека дође, под наш барјак слободе“. Кад дође час уговореног поласка, један од њих узима заставу и креће напред, а за њим сви остали у колони са песмом. Народ их одушевљено испраћа, пева, маше... Док колона иде да се јави штабу, стално пристижу нови, који су били на послу и задоцнили.

На пољу се остављају волови, бацају мотике и трчи у колону, трче да узму оружје и ослободе народ од ропства и пљачке. И тако свакодневно, као потоци вијугају, иду колоне нових бораца у нашу војску, сливају се нове бригаде и дивизије.

ПИРОТ

Сунце слободе засијало је и над овим нашим намученим градом. Нема више проклетог фашистичког гада, који је у свом бесу пред повлачење опустошио град, остављајући га прљавог и запушеног, разбијених прозора и раскопаних улица. Слобода је дошла и младост Пирота засукала је рукаве. На све стране ужурбаност, песма и рад. Чисте се улице, оправљају куће, на свакој од њих вије се поносно застава са звездом. Радни батаљони вредно раде на обнови. Помаже се при сакупљању хране и снабдевању болница. Три омладинска дома, најбоље сведоче о напорима који се улажу за I конгрес. Школе и културне групе развијају пуну делатност. 2.200 младих антифашиста неуморно раде на остварењу идеала народно-ослободилачке борбе.

Јован Деспотовић

Непријатељ је у селу,
а они раде

Село Горња и Доња Бресница у јастребачком срезу састављена су. Четници и Бугари били су у Горњој Бресници. Али то није омело омладинску радну чету из Доње Бреснице да непрекидно ради. Њена парола била је: „Ниједном другу који је отишао у војску, не сме да остане жито неовршено ни сено непокупљено“. И док је непријатељ палио, пљачкао и батинао, радна чета у Доњој Бресници дала је за то време 230 радних дана.

Из источне

ВОЗ ЈЕ ЗАУСТАВЉЕН

На зиду је написано: Омладино, спремај се за свој Први конгрес. — Три друга, три омладинца, Илија, Ненад и Милош решили су да учине нешто у прилог припремања свога Конгреса. Знали су да те ноћи треба да наиђе воз из Ниша за Београд. Они ће га уставити, имају машинке, неће их спречити ни швапска заседа која чува пругу.

Сакрили су се у шумарку поред пруге. Чуо се само тихи жубор Мораве и ретки лавез пи са који је реметио тишину мрачне ноћи.

Најзад пиштање локомотиве. Воз иде. Три млада друга су се спремила да изврше задатак. На окуци, на којој воз иде лаганије, један је од њих хитро, омладински, ускочио у машину и зауставио је.

Непријатељски војници, користећи се мраком, одмах су побегли из вагона док су их омладинци испраћали мецима из машинки.

Узели су сав материјал који су фашисти у страху оставили и са новим друговима који су им се придружили из воза пошли да врше нове задатке.

Душан Кнежевић

ДОЛАЗАК НАШЕ ВОЈСКЕ
У КЊАЖЕВАЦ

Из даљине се чују митраљески рафали. Кроз град нервозно струји шапат: „Долазе партизани“. Омладина, устрептаних нерава, са одушевљењем, очекује толико жељени час — да се састане с њима, својим друговима који се три године с пушком боре против окупатора.

Колона за колоном улази у град. Грађани са неверицом гледају да ли су то стварно партизани, а сузе им сјаје у очима. Борци су уморни а на њиховим лицима исписане су непреспаване ноћи и сви ужаси рата, али у очима је горео пламен среће од постигнутих успеха.

Песма, громка и весела, одјекује градом. Цео захвалан народ Књажевца примио је партизана као своју војску. Маса омладинаца и омладинки добровољно је приступило у НОВ. Спремимо се за радосне дане, спремимо се да дочекамо Црвену армију!

Иванка Петровић

МОТКАМА СМО ИХ
ОТЕРАЛИ

Једнога дана изненада чуло се како су дражиновске банде кренуле у правцу нашега села. Код сељака који су до малочас били мирни, примећује се нека велика ужурбаност. Скупљају се у већим групама и договарају се. Чују се речи: „Нећемо пустити ове кољашке банде да нам однесу нашу летину и да нам кољу наше најмилије. Борићемо се макар голим шакама. И онда цело село, сви становници Црног Кала, па чак и жене изашли су на ивицу села, неко са пушком, неко са секиром, а многи и голних шака. Изашли су ту да се заједно бране од нежељених гостију. И спречили су кољашима улаз у село.

Из тешких дана ропства и патње, родио се у устанку лик Источне Србије. Њен прави лик: слободарски, демократски, истинољубиви и праведни. Васкрсла је Источна Србија — Србија Хајдук Вељка и Синђелића, Делиграда, Чегра и Иванковца, — Србија Љубе Дидића и Адама Богосављевића. Кроз народно-ослободилачку рат она је постала још величанственија, још снажнија. Са својим бригадима и дивизијама говори она шта жели

Мајданпек

— Посјали смо камионе да се доведу партизани — рекао је нови командант места у Мајданпеку. Грађани су још од јуче слободније дисали, сами су се организовали и разоружали четничку команду места. Успоставили су своју, партизанску команду. Сада, чули су да долазе партизани, и они ће их поносно дочекати јер су сами разоружали издајнике.

Омладина се спрема за дочек. На улазу у град су окићени славолуци цвећем. Девојке су набрале букете да заките народне јунаке.

— Ено партизана спуштију се низ друм. У народу је завладало нестрпљење, жагор, узвици.

Такми

Нишавски срез: У времену од 8 до 20 септембра 1944 год. нишавски срез дао је 4.500 бораца, обухваћено је радом 4.500 омладинаца-ки. Омладина овог среза дала је НОВ и један тешки митраљез, 6 пушко-митраљеза, 100 пушака.

Омладина Црне Траве нарочито се истакла у претконгресном такмичењу, У времену од 8 до 20 септембра 1944 год. 942 омладинца-ке пријавило се у НОВ. Формирано је 20 радних чета, које су имале 2.813 радних дана. У раду се нарочито истакла тодордолска радна чета. Одржано је 58 конференција са 2.672 учесника-це. Формирано је 30 сеоских и 6 општинских одбора УСАОС-а итд.

Лужнички срез: Дао је у времену такмичења више стотина омладинаца у војску. 13 радних чета дало је 1.000 радних дана. Основана су 4 омладинска дома. Формирано је 13 одбора УСАОС-а.

Округ топлички

Резултати који су постигнути у такмичењу са крушевачком омладином, јасно нам говоре о уложеним напорима. У народно-ослободилачку војску отишло је добровољно 1.964 омладинаца-ке. Одржано је 180 сеоских конференција са 5.481 присутних. Одржано је 5 општинских са 1.098 омладинаца-ки. Са 2.583 омладинаца-ки прорађене су одлуке АВНОЈ-а. Добровољним прилогом сакупљено је 228.111 динара, 4.193 кгр. жита, 480 кгр. лука, 1.811 ком. јаја, 1.000 кгр. воћа.

Јастребачки срез: У овом срезу, чија се омладина са великим жаром припрема за свој I конгрес у народно-ослободилачку војску отишло је 864 омладинца. Одржано је 96 сеоских конференција са 2.805 присутних. Одлуке АВНОЈ-а прорадило је 1.277 омладинаца-ки. Сакупљено је 37.456 динара, 3.603 кгр. пшенице, 1.464 јаја, 715 кгр. кромпира и 480 кгр. пасуља.

Добрички срез: У народно-ослободилачку војску добровољно је отишло 727 омладинаца-ки. Одржано је 67 сеоских конференција са 2.326 присутних. Одлуке АВНОЈ-а прорадило је 1.200 омладинаца. Сакупљено је 11.635 динара, 570 кгр. пшенице и већа количина других намирница.

и шта може. Она љуто свети масовне гробнице на Бубњу и Краљевици, где фашистички рафали посекоше њене најбоље синове и кћери, свети она секирама проклане у Рготини, Равни и Јелашници, обешене у Дебелици — дела Дражених кољаша. Није Источна Србија Недићева, ни Дражених зулумћара, Пилетића, Јовановића, Весића, Боже и осталих издајника, већ је она део народно-ослободилачког покрета — она је Титова!

Је слободан

Сав народ био је наклоњен партизанима, њима је пружио руке, њима давао цвеће, у њима видео победу.

Озбаљни погледи наших бораца обећавали су освету за све патње, а гаранцију за блиску слободу.

Затим је маса испратила војску у град, где је одржан народни збор на коме је изабран месни НО Одбор. Говорници су често били прекидани одушевљеним одобравањем народа.

А сутра дан су омладинци Мајданпека, млади рударски радници у великој групи отишли у војску да и они буду војници Титове армије.

чење

13 бригада

Омладина 13 српске НО бригаде, батаљонским претконгресним такмичењима, показала је резултате:

I батаљон у 15 борби које је водио са непријатељем убио је 49 непријатељских војника, а предало се 12. Заплењено је: 12 пушака и 15 бомби. Уништен је један тенк. Сви омладинци научили су руковати са Брен-овим пушкомитраљезом, минобацачем је научило руковати 6 омладинаца, а „Зорком“ (Шарцем) 16 омладинаца. Писати је научило 12 омладинаца. Дилетантске групе дале су 4 приредбе, одржано је 4 збора.

II батаљон водио је 12 борби, у којима је убијено 52 непријатеља, а предало се 35. Заплењено је: 27 пушака и 30 бомби. Запаљен је 1 аутомобил и 1 камион. Сви омладинци рукују са пушкомитраљезом. Минобацачем је научило руковати 8 омладинаца, а „Шарцем“ 12. Писати је научило 18 омладинаца. Културна група дала је 6 приредби и одржано је 8 зборована.

III батаљон показао је најбоље резултате. Вођено је 15 борби у којима је убијено преко 420 непријатеља, а заробљено је 21. Заплењен је 1 „Шварцлозе“, 1 немачки тешки, 1 противавионски митраљез са 5.000 метака, 1 „Шарац“, 5 лаких „Бреда“, 83 пушке, 295 бомби, 2 машингевера, 6 пиштоља, 1 лаки минобацач са 300 мина, 280 граната, 60.000 метака, 5 ракетних пиштоља са 200 ракета. Уништен 1 тенк, а 2 су оштећена, запаљено је 11 камиона, 12 је оштећено. Срушена су 4 железничка моста и 1 тунел. Запаљене су 2 станице и 1 поштанска архива. Посечено је 68 бандера. Заплењено је: 5 радио станица, 1 мотоцикл, 3 апарата за сликање, 6 коња, 20 буради са бензином, 10 кола са одећним материјалом, 35 кола развог материјала, 270.000 лева, 250 кгр. брашна и 100 кгр. шећера. 420 омладинаца научило је руковати са пушкомитраљезом, са тешким 25, лаким бацачем 25, а тешким 15.

И IV батаљон није заостао у такмичењу. Убијено је у 18 борби 66 непријатеља а предало се 47. Заплењено је 36 пушака са 4.000 метака, 18 бомби и 1 митраљез. Разрушен је 1 мост. Писати је научило 22 омладинца.

Србије...

СЕКУЛА, СТЕВАН, НАЗОД, МИЛЕ, РАЦА

По околини и Нишу често се чује име највернијег немачког пса Живановића. Причало се како је зверски мучио омладинце који би му пали шака. Са грозом се причало о масовним стрељањима на Бубњу, о убицама који су најбоље синове српскога народа секли без милости митраљеским рафалима. И данас о њему говоре... Одлука је донешена... Убићемо тог златора и немачког плаћеника. Дуго се кроји план јер издајници се добро чувају.

По подне су кренули другови, Њих пет: Секула, Стеван, Назод, Миле и Раца у обичним сеоским колима. На дну кола, покривене шаторским крилом, лежале су машинке и један „Брен“. Прошли су кроз сред Ниша, поред полицајаца, агента и Немаца. Били су обични сељаци на колима. Са друге стране града, у пољу истоварили су оружје и притајили се у њиви са кукурузом, крај друма. Куцала су им срца од нестрпљивог ишчекивања. Сумрак се већ спуштао.

Одједном од радости скоро гласан шепат друга: „Ево иду!“ Пројурio је Љотићевац на мотоциклу, а за њим два полицајца. „Марица“ се приближавала.

Синуле су цеви брзих „шараца“. Миле је изнео „Брен“ на сред друма и испразнио цео рафал... „Марица“ се као заклана свиња свали у јарак. Мотор је још брундао.

Припуцаше с бока агенти. Одговорише им наши из свог машинског оружја. Сада је требало брзо се повући. Кроз кукурузе, преко поља, засипани митраљеском ватром са куполе робијашнице, повлачили су се према Вису.

Дошли су сви. Весели су. Акција је извршена.

Текст телеграма послатог Недићу гласио је: Убијена су два агента и тројица су рањени. Живановић је тражио да га смене да би сакрио главу од наших осветника.

СВИ СМО ПОШЛИ У НАШУ ВОЈСКУ

Омладина села испод планине Тупијнице много је пропатила под терором четничких банди. Али ни насилна мобилисања, ни Дражине „бригадне школе“, ни клања и батинања нису могла да слома слободарски дух наше омладине. Горели смо од жеље да наиђу партизани и да пођемо са њима.

Једнога дана брзо се пронела вест по селима да долазе партизани. Народ са поља напуштао је своје радове и трчао у село да дочека своје ослободиоце. Омладина је била најсрећнија. Са цвећем и одушевљеним клицањем дочекивала је она своју вољену војску. На омладинским састанцима доношене су одлуке да омладина целог села пође добровољно у нашу војску. То је омладина одушевљено примила и у масама се пријављивала штабовима. Већ сутра дан јуришала је она неустрашиво на Зајечар. *Владимир Антић*

КОГА МИ ВОЛИМО

Село Грлиште као и остала села зајечарског среза много су препатила од Немаца и Бугара, али исто толико су страдала и од дражиноваца, које ми мрзимо из дна душе.

Нашој радости није било краја када је у наше село ушла бригада Народно-ослободилачке војске. Цело село и мало и велико изашло је да види партизана. Слободно и весело је разговарао народ, шетао се са њима улицом, износио им све што је имао, нудио их и чашћавао. Више омладинаца је још одмах са њима добровољно отишло да се бори за слободу.

После неколико дана наишао је четнички корпус Љубе Јовановића. Нико није смео да изађе из куће. Нарочито се омладина крила да је не виде ови издајници. Четници су почели да хватају овце из товова, клали их, пекли, пијанчили и псовали. Непосредно пред сами ручак наишла је партизанска тројка и испалила два рафала на село Кољашки корпус је оставио овце на ражњевима, казане са јелом и главом без обзира побегло право у Зајечар.

Сутрадан дошао је штаб дивизије. Срећан је био народ. Дочекао је партизана као своје рођене. После два дана пао је Зајечар. Сва омладина је одушевљено појурила у ослобођени град, кога се до јуче само са језом сећала, у коме је гледала само агента, затвор и мучење.

Стеван Стевановић

НАША НАЈРАДОСНИЈА ЗАВЕТИНА

У тимочком селу Трновцу била је заветина. Некада дан радости и весеља — данас у ропству туробан — један као да је и сама радост побегла негде у земљу. Наједном пронела се вест да партизани долазе. Неописиво одушевљење завладало је на родом. Ужурбано се спрема, да се што боље дочекају, да се што срдачније угосте. Нико срећнији није био од нас омладине. Цело село изашло је на пут, да их свечано дочека и поздрави. У колони весело и са песмом наишли су партизани. Газили су по цвећу... Омладинке су одушевљено китиле народне борце. А народ није престајао да раздрагано кличе: „Живели наши ослободиоци!“ — „Живео маршал Тито!“ Помешало се народ са партизанима, прича, игра. Збору је присуствовало цело село до последње бабе и детета. Омладинци су се спремали да одмах пођу са њима. Родитељи су их весело спремали, народ је био срећан. Дољаском партизана и одлажењем у војску ми смо прославили своју заветину. Стари људи не памте да је она икад била радоснија. *Чед. Стевановић*

ЦРВЕНОЈ АРМИЈИ...

„Све што сам везла, ткала и спремала дароваћу Црвеној армији“ — каже мајци девојка из Г. Крупца. Везу се гоблени и марамице, браћи Русима. Од Немаца и четника скривени ћилими ваде се из скривнице, „да преко њих пређу тенкови Црвене армије“, кажу девојке.

Јунаци Совјетског Савеза**ПОДВИГ ПИОНИРА КОСТЈЕ КРАВЧУКА**

Много херојских подвига зна наша домовина. За три године рата наши борци показали су целом свету на шта је све способан совјетски човек. Но ми хоћемо да наша домовина сазна како је млади патриота Костја Кравчук спасао две војне заставе. Костја је заслужио, да му ми борци Црвене армије с благодарношћу пружимо руку као војнику.

То је било у септембру 1941 године. Над кијевским ужареним крововима витлао је загушујући дим боја. По зидовима камених кућа и жељезним решеткама лизали су последњи пламенови.

У то време Костја Кравчук, десетогодишњи малишан из Оболенске улице, провирио је на врата своје куће, ослушкујући шум који се чуо под зидом. Малишан је пажљиво затворио врата и приближио се врту. Тамо су лежала два рањена борца. Један од њих позвао је Костју и запито га: — Јеси ли пионир? — Да, одговорио је Костја. — Тада узми овај завежљај. Ту су две војне заставе. Сакри их док се наши не врате. Никома о томе не говори. Разумеш ли? Костја је узео заставе и оклевајући запито борца: — А хоћете ли се ви вратити? — Вратићу се, синовче, сигурно ћу се вратити, одговорио је борац и подржавајући друга пошао је тетуралујући се низ улицу. Улицом је наступала густа колона немачких тенкова. Високи борац који је дао Костји заставе, застао је и бацио бомбу под главни тенк. Разлегла се страшна експлозија и покуљали су облаци дима.

Костја није ништа више видео. Побегло је у кућу. Малишан је отада био много забринут, бојао се да Немци не сазнају за његову тајну и не пострељају њега и родитеље. Но постепено се он смиривао и стао размишљати где да сакрије заставе. По ноћи је сакрио у врту под старим дрветом. Затим, вративши се кући он се замислио: а ако пронађу то место? Решио је да премести заставе на друго сигурније место. Једне вечери пажљиво је замотао завежљај, ставио га у воштано платно и премазао смолом. „Тако, сад ни воду неће пропустити“ — расуђивао је он. Костја је знао из града скровито место, које није било подозриво за Немце и он је потерао краву на пашу, носећи завежљај под капутом. Прошавши из града нашао је полусрушени, неупотребљиви бунар. Прегледавши да околост не ма, Костја је спустио завежљај у бунар.

Од тога времена прошло је много тешких дана у животу Костје Кравчука. Он је цело време мислио на заставе. Чинило му се да Немци хоће да узму заставе, да су пронашли скровито место. Не говорећи мајци ни речи, трчао је он из града бунару.

Мајка његова, Марфа Фоминична, домишљала се каква је то тајна, која мучи често њеног малишана, и где он бежи. Често га је питала: — Шта ти кријеш? да није оружје. — Не, мама. Немам ја ништа. Прошле су две године Житељи Оболенске улице слушали су о напредовању Црвене армије. Немци отступају, победиле фашистичке звери гоне све становнике из Кијева. Костју и његове другове ухватили су есесовци, затворили у терет-

не вагоне и потерали у Германију. На отвореној прузи, при пуној вожњи, малишан је искочио из воза. Он се распитивао за своју мајку — и кад су Немци напустили град пошао је кући. На путу сврнуо је до бунара.

Другог дана ујутру Костја је обукао нову кошуљу, извадио из футроле заставе, пажљиво изгладдио наборе и понео их команданту. Пред пуковником развио је заставе и причао је њихову историју. Раздраган подвигом младог патриоте, стари пуковник, чије су груди биле украшене орденима, загрлио је малишана. — Хвала ти, мали хероју! рекао је он. Ето другови, историје о томе како је кијевски пионир, Костја Кравчук спасао две бојне заставе. Борци Црвене армије неће заборавити тај подвиг.

Капетан Мих. Степичер

Президијум Врховног совјета СССР специјалним указом, одликовао је Костју Кравчука орденом Црвене заставе. — Приликом предаје одликовања малом хероју — у знак почастни продефиловао је пред њим цео гарнизон града Кијева — док су се на јарболима поносно лепршале спасене заставе.

Совјетски народи одњихали су у свом крилу многе омладинце хероје. Пионир Костја Кравчук један је од многих јунака који данас, свако на своме послу, убрзавају победу.

ПАДАЛО ЈЕ ОЛОВО КАО КИША

Вод извиднице био је у офанзиви на челу јединице. У самом почетку пут је преградио непријатељски митраљез. Алексеј Печерских отпузао је напред, дошљубао се до митраљеза и бацио бомбу. Одушевљени примером наредника, борци су брзо кренули за њим.

У јек боја наступила је станка. На врху узвишице били су Немци. Из непријатељског бункера падало је олово као киша. Ватра из митраљеза и аутомата била је тако густа, да су наши извидничари легли, а за њима су легли на земљу и аутоматичари. Из дубине почеше пуцати немачки минобацачи и топови. По пољу се узвитао дим и гуде земље.

— Што, зар ћемо до Нојевог потопа лежати пред овим вражјим бункером — срдито је рекао Љоша Печерских, и поручник је запазио како су се промениле његове очи. Сада је у њима пламтела срџба.

— Идем, — рекао је Печерских. И отпузао. Немци су га опазили и почели пуцати у њега из митраљеза. Печерских је пузао брже. Он је већ сасвим близу.

— Не, неће му поћи за руком, убиће га, гадови, прошаптао је поручник. Он је мислио да Љоша хоће да нападне Немце бомбама. Али је Печерских у трен ока скочио према отвору митраљеског гнезда и својим га прсима затворио.

Кажу, све има свој крај. Бескрајна је била срџба бораца. Ниједан од непријатеља није жив отишао са узвишице.

Новине „Комсомолска правда“ 5-XI-1942

СВОЈОМ СМРЋУ НАНЕО ЈЕ УДАРАЦ НЕПРИЈАТЕЉУ

Слава о капетану Гастелу проносила се у јединицама авијације. Људи ваздуха брзо сазнају један о другом.

Последњи подвиг капетана Гастела никад се неће заборавити. 3 јула 1941, капетан Гастело на челу своје ескадриле борио се у ваздуху. Далеко доле, на земљи, такође се водио бој. Непријатељске моторизоване јединице пробијале су се на совјетску земљу. Ватра наше артиљерије и авијације задржавала је, заустављала њихово кретање. Водећи свој бој, Гастело није заборављао ни бојеве

на земљи. Црне мрље, концентрације тенкова и нагомилане цистерне бензина говориле су о прекидима у ратним операцијама непријатеља.

И неустрашиви Гастело настављао је своју ствар у ваздуху. Али ево граната непријатељске противтенковске артиљерије пробила је на његовом авиону резервоар с бензином.

Авион је у пламену. Излаза нема. Па зар на томе завршити свој пут? Спустити се на падобрану, док још није касно, и пасти на територију, коју је непријатељ заузео и предати се у срамно заробљеништво? Не, то није излаз.

И капетан Гастело не скида ремење са рамена, не оставља горећи авион. Доле на земљу, ка нагомиланим непријатељским цистернама јурнуо је он својим запаљеним авионом. Пламен је већ близу авијатичара. Али је близу и земља. Очи Гастела, које мучи ватра, још виде, опалене руке су чврсте. Умирући авион још слуша умирућег пилота.

Ево тако ће се сада свршити његов пут не спуштањем на падобрану и не заробљенишвом — него славним подвигом!

Авион Гастела урезује се у „гомилу“ цистерна и тенкова и страшна, дуга тунџава експлозије пролама ваздух бојишта: лете у ваздух непријатељске цистерне. Запамтимо име јунака — капетана Николе Францовића Гастела.

Међу бесмртним стаљинским соколцима вечно ће остати успомена на подвиг човека, који је и својом смрћу нанео ударац непријатељу...

Звијезда црвена

С Дона, с Волге и с Урала
Високо је затрептала
Па на наше капе пала
Звијезда црвена.

Велика је њена сила
Сред чела се посадила
Мрак и маглу распршила
Звезда пламена.

На капи нам сја и блиста
У срцу нам цвета и листа
Рујна, свјежа, росна и чиста
Као ружица.

С Дона, с Волге и с Урала
До јадранског модрога вала
Све Славене обасјала
Нова Даница.

Владимир Назор

Из московске „Правде“

Појава окружних листова

Велики значај наше народно-ослободилачке штампе данас сви осећају; штампа се свуда жељно дочекује и чита. Наша омладинска штампа окупља и мобилише хиљаде младих у ствари ослобођења и стварању срећне будућности. Баш зато што нас наша штампа данас учи и подиже, што је увек тражимо у већој количини, треба поздравити појаву наших окружних омладинских листова. До сада је изашло два броја „Младог антифашиста“, листа омладине лесковачког округа, један број „Топличког омладинца“, „Јединства“, листа крушевачког округа, итд.

Осврнућемо се у овоме чланку на „Младог антифашисту“ и „Топличког омладинца“.

Код оваквих листова једно је основно — они морају, бити слика рада и борбе омладине округа, да се крећу по кругу питања која интересују ту омладину. Од тога треба полазити код првљена листова. Они морају да расправљају питања која им намеће рад у то време, да су рађени на основу ситуације у округу. Рецимо, у листу лесковачког округа се мора видети јасно да омладина лесковачког среза скоро и не зна за такмичење, док се оно у Пустој Реци већ развија. На тај начин ми ћемо и преко листа побољшати рад УСАОС-а. Лист мора да прати сваку омладинску манифестацију и да о њој говори. Приредбе, рад радних чета, конференције, пионири итд., све то повезано са догађајима, кроз чланке и дописе треба да чини садржину листа.

Једно је проблем код наших људи: често се не зна како да се повежу конкретне ствари са политичким. Скоро је пракса да се политички чланак пише суво и празно, без кон-

кретних података. У оба поменута окружна листа имамо пример за то („Омладинка у данашњој борби“ — „Мл. антифашиста“, „Омладина у данашњој борби“, — Топлички омладинца“). У тим чланцима се не види оно што је конкретно у тим окрузима. Тврдње нису поткрепљене примерима са терена, већ је све написано тако уопште да би се могло објавити и у сваком окружном листу у Македонији, Словенији, или где било. Много zgodније и боље погађа циљ да се баш у чланцима кроз те конкретне ствари објасне политички задаци омладине, да се пође оним путем као у чланцима: „Спремајмо се за наш I конгрес“ — „Млади антифашиста“ или „Пођите овим путем...“ — „Топлички омладинца“. С тим што би се, наравно, више пажње поклонило политичкој страни чланака. Треба схватити једно: данас у рату је најубојитије оружје које покреће на нове подвиге баш описивање тих конкретних података.

Важну улогу могу да одиграју окружни листови и око организовања дописничке службе, преко које ћемо моћи да добијемо дописе с конкретним подацима с терена. Редакције окружних листова, окружни одбори УСАОС-а могу преко објављивања дописа у окружним листовима, преко дописничких конференција итд., да организују дописничку службу у својим окрузима и да на тај начин обезбеде довољно дописа и „Младом борцу“ и својим листовима.

Ових неколико општих напомена моћи ће да користе и редакцијама осталих окружних листова код спремања њихових издања.

Зоран Жујовић

ШАЉИТЕ НАМ СВОЈА ИЗДАЊА!
ОМЛАДИНЦИ И ОМЛАДИНКЕ ШАЉИТЕ ДОПИСЕ
САРАЂУЈТЕ У СВОЈИМ ЛИСТОВИМА!

ТРЕБА И ОВО ЗНАТИ:

Кад су људи научили палити ватру?

Како весело праскају дрва у пећи за зимских вечери!

Кад гледате у огњ, лако ћете замислити пустошење страховитог пожара. Праскање цепаница потсећа нас на пуцњаву топова, а огњени језици изгледају нам као чета војника који се пењу по зидовима тврђаве.

Некад су људи мислили да у огњу живе малене огњене гуштерице-духови ватре. А било је и таквих који су ватру сматрали божанством и огњу подизали храмове. Непрекидно, кроз читава столећа, горели су у тим храмовима жртвеници посвећени богу ватре. Та је навика једна од најстаријих на земљи. Пре много, много десетина хиљада година људи нису умели палити ватру, него су је гледали као што ми данас гледамо драгоцену камење. Није чудо што су тада ватру као драгоценост чували. Кад би им се ватра угасила, остали би сасвим без ње.

Догодило се да би муња запалила стабло. Људи су с ужасом посматрали ту ватрену звер, која је гутала стабло, бучно ломила гране и језиком лизала кору. Да приступе ближе нису се усудили, а отићи, није им се дало. За хладних ноћи крај горућег стабла било је топло.

Прачовек је био смео. Често се морао борити с големим, длакавим мамутом или пећинским медведом. Коначно се нађоше одважни људи који се нису бојали приближити ватри кад се већ гасила. Не знамо ко се први усудио да присвоји горућу грану те да кући донесе тај чаробни плен.

Можда то није урадио само један човек, него у исто време неколико људи на разним местима. Нађоше се смели и досетљиви људи који укротише ватру управо као и дивљу звер.

Проанализирак Едисон, који је пронашао електричну сијалицу, није ништа кад га упоредимо са открићем тих кривоногих, дугоракких људи, обраслих длаком. Кад не би било ватре, до данас се не бисмо много разликовали од мајмуна.

Светлост ватре обасјала је пећине и куће првих људи. Прошло је од онда ипак још много хиљада година, док се људи научише сами палити ватру. Кад је човек то научио, није се више морао бојати да ће остати без ватре. И кад би бура или пљусак угасили запретаву ватру, могао ју је изнова запалити.

Ипак су још дуго у храмовима горела вечна светла, потсећајући нас на времена када људи нису знали палити ватру, када је ватра била ретк, драгоцен налаз.

Иако је то веома чудно, ипак се најстарији начин паљења ватре сачувао до данас. Праљуди су ватру добијали трењем једне дрвене палице о другу. И ми добијамо ватру трењем жижице о кутију. Жижицу упалимо за трен. Кад бисмо хтели ражарити комад дрвета, иако врло сухог, морали бисмо дрво трти пет минута или чак и дуже. А морали бисмо знати како се то ради. Жижицу може упалити свако, али покушајте то на онај начин како су то некад радили. Сумњам да ће вам то успети.

У будућности

Доћи ће дан када ће целокупан живот воде на земљи бити у нашој моћи. Моћи ћемо да произведемо или зауставимо кишу над нам то буде било потребно. Моћи ћемо да успоримо или да убрзамо водене токове над земљом и под њом — Управљаћемо животом река и ствараћемо нове.

У целој ће држави бити развучене станице за временску службу. Станице ће саопштавати: „Испорука воде долази с мора зрачним путем“. И одмах десетине ескадрила одлетеће са аеродрома

да приме испоруку товара, да га приморају да се као киша спусти на пољима којима прети суша.

Одводни канали пресецаће поља у свим правцима. Земљорадници заборавиће једном за свагда шта је то суша и рђава жетва. На Југу ће нестати пустиње, на Северу мочваре. Пустиње се појављују тамо где нема довољно воде. А мочваре тамо где има и сувише. То ће нестати кад будемо научили да управљамо водама.

Нови водени путеви пролазиће преко целе земље, јер ће реке бити промењене. Хидрауличне станице, саграђене поред брана и водених резервоара, даваће светлост и енергију. Реке, укроћене и припитомљене, постаће мирније и обилније. Неће бити више наглих растеза река ни поплава, јер ћемо уредити правилно снабдевање река водом. Клима ће се променити: на Северу ће бити сувље, а на Југу влажније.

На Арктику ће лед почети да се топи и помакнуће се Северу. Долазак и потрошња топлоте на земљи промениће се. Данас има пуно сунчане топлоте која се губи, која одлази у простор.

Топлоту највише расипају пустиње. Сунчане зраке одбијају се о пустињски песак као огледало. То се више неће догодити ако наводнимо и засејемо пустињу. Сунчана енергија имаће своје резерве у стабљикама, корењу, лишћу, и плоду биљака. Сунчана енергија служиће за испаравање воде из канала и резервоара. У зраку ће је више остати. Очигче се долазак топлоте, а смањити потрошња. Ветрови ће носити топлоту у северне крајеве. Онда ће се покренути мочварне ливаде, поља и шуме прећи ће у офанзиву и кренуће Северу.

Све ће се то догодити, када будемо, изграђујући природу, научили да управљамо водом на свима њеним путевима: у ваздуху, на земљи и под земљом

М. Иљин

НАШИ НАЈМЛАЂИ...

Подвиг Јове пионира

Око петнаест партизана је опкољено у једној појати близу Каменице. Другови се извлаче појединачно и са борбом. Појединци не познају терен за извлачење. Али ту је мали Јова. Он познаје све стазе и позива другове да пођу за њим.

На углу клисуре приметише га недићевци и хтедоше да га зауставе пуцањем. Он употреби и последњу снагу па и ову препреку пређе. Успе да спаси целу петорку. Том приликом би рањен у раме. Његова невина, млада крв доказа да омладина тога краја нема ничег заједничког са народним издајцима и проказивачима.

Јову су сви заволели, постао је командир пионира.

Пионир испуњава задатак

Било је поподне. Једна партизанска тројка одмарала се у густом шумарку на ивици нашега села. Доле испод шуме налазиле су се њиве обрасле бујним кукурузима. Одједном се кроз жбуње помоли једна мала дачја глава и пред партизанима изађе један дечак од својих десетак година. Стао је мирно и поздрављив са: „Смрт фашизму!“ А онда правећи своје лице важним настави: „Другови, дошао сам да вам јавим да се доле у кукурузу налазе два кољаша“. — Ето тако је мали пионир извршио свој задатак.

Пионири Бресничкића

Дуга поворка пионира полази на рад. Беле титовке красе веселе детиње главе. Данас су они организовани и својим радом помажу старијим. Некад док је овим крајем беснео окупатор и његове слуге, пионири Бресничкића су својом храброшћу доказивали да су достојни својих старијих другова који се боре с пушком.

Пионири чувају стоку крај пруге. Наилази воз пун недићеваца. Као по команди они се построје, дижу песнице и узвикују: „Смрт фашизму!“ Жандари псују, прете и пуцају, а деца се смеју и даље узвикују свој поздрав. Тако су они стално дочекивали возове.

Једном је један дечак разговарао нешто са Бугарима. Пионири су га осумњичили да је „шпијун“, претукли га и бојкотовали. Нико са њима није смео да чува овце, нити да разговара.

Говоримо о братству...

Неда Маровић, члан Секретаријата Централног одбора УСАОЈ-а, пише у своме чланку „Три године борбе“:

„Омладина Хрватске несаломиво је повезана с омладином осталих народа братске заједнице у Уједињеном савезу антифашистичке омладине Југославије. Тако се данас, после три године борбе, родио нов тип младог покољења. Њему су туђе све шовинистичке настраности — хрватска омладина постала је носилац новог југословенског патриотизма“.

Значај јединства народа Југославије тумачи Црногорка Стана Томашевић:

„Омладина Црне Горе и Боке зна да

Албанска омладина поздравља Тита

Први конгрес антифашистичке омладине Албаније упутио је следећи телеграм маршалу Титу

„Први конгрес антифашистичке омладине Албаније поздравља у Вама славног и великог вођу херојских народа Југославије, Врховног команданта несаломљиве Народно - ослободилачке војске Ваше земље.

Антифашистичка омладина Албаније осећа дубоку љубав и дивљење према Вашој победоносној борби кроз коју је Ваша војска прошла са великим жртвама. Антифашистичка омладина Албанија високо цени велике напоре Вашег покрета за уништење немачких угњетача и њихових помагача.

Помоћу храбре непрекидне борбе, борбе свих народа уједињеног Балкана, који је био колевка сукоба и националних угњетавања, изграђује се братски демократски Балкан, у коме ће сви народи уживати своја права и давати своју младеж за изградњу новог и слободног света. Примери хероизма Ваше борбе, успеси Ваше правилне политичке линије дају нам снаге да и ми пођемо напред, да изградимо и ми нову демократску народну Албанију“.

Некад нисмо смели рећи да смо писмени

Неколико месеци нема партизана у заглавском срезу. И једне недеље они су дошли. Народ одушевљено и радознано посматра партизане. Омладина је сва са њима. Прича им о тиранији коју су спроводиле Дражине банде над народом и омладином и који су хтели да униште све што је добро и поштено. Ниједну реч нисмо смели рећи о партизанима, о Русима јер смо одмах оглашавани комунистима, а кама је ту да пресуди. Много је случајева кад омладинац није смео рећи да је писмен и да воли да чита, јер би одмах био комуниста и „обојен“. Одједном долазе „они“. Слободно иду по кућама, поздрављају се. Ми смо срећни јер смео да им кажемо да их волимо, да их помажемо. Партизани се спремају да иду, да другим селима донесу слободу. А тридесет мајки из Бучја спремају своје синове да пођу са њима, да се боре за слободу и бољи живот.

Јеремија Станојевић

федерална Црна Гора не може постојати без федеративне Југославије. То је идеја братства, идеја међусобне љубави омладине, која треба да постане водиља сваком омладинцу, свакој омладинки“.

Муслиманка Нађија Бисер, борац XVI муслиманске бригаде, сликовито приказује ту жељу за јединством:

„Да сте видели, другови, сузе у очима наших бораца кад су угледали српске омладинце, кад су видели да српска омладина у најтежим часовима пружа помоћ муслиманској омладини! Они су се тада уверили да је то братство створено и исковано кроз крв и борбу и да их више нико неће моћи поделити...“

Конференција УСАОС-а

У ослобођеним градовима и селима Србије, држе се велики народни зборови и конференције. Пламти реч истине из уста народних бораца, ослобођени народ манифестује своју љубав према НОВ, демократској федеративној Југославији и свом вођи маршалу Титу. Масовни зборови од по неколико хиљада људи, одушевљено бирање своје власти — НОО-а, говоре јасно шта хоће Србија.

Омладина је нарочито активна. Бирају се одбори УСАОС-а и делегати за Први конгрес, држе се политичке конференције.

⊙ У Врању је одржан велики омладински митинг на коме је било присутно око 4 000 омладинаца и омладинки. У име Округног одбора УСАОС-а, народне власти, Јединственог народно-ослободилачког фронта, поставили су пред омладину задатке које је она одушевљено примила. Са митинга су послати поздравни телеграми Националном комитету, маршалу Титу, Централном одбору УСАОЈ-а и Главном одбору УСАОС-а.

⊙ 21-IX одржана је конференција омладине среза добричког у Прокупљу. Са песмом, у колонама, са транспарентима и заставама долазила је омладина на конференцију. Говорио је поред чланова Среског одбора у име главног одбора УСАОС-а друг Радован Пантовић.

⊙ 28 IX-1944 одржана је у Блацу конференција омладине среза јастребачког. Борбена омладина јастребачког среза, коју у току трогодишње тешке народно-ослободилачке борбе никакав терор није могао да истргне од борбе за слободу и живот, одушевљено са песмом, у колонама, са транспарентима и заставама долазила је на конференцију. Многи од њих били су боси и у исцепаним одељима, али то их није омело да дођу на своју конференцију. И у борби били су они први, први су и данас у манифестацијама снаге и јединства наше омладине. Поред осталих говорника говорио је и у име главног одбора УСАОС-а друг Ранђел Младеновић.

⊙ У Рибарској Бањи одржана је округна конференција на којој је изабран Округни одбор УСАОС-а. Конференцији је присуствовало око 300 делегата из разних срезова. Омладина је показала ванредно интересовање за сва горућа питања нашег фронта и позадине. За претседника Округног одбора УСАОС-а изабран је једногласно друг Милић Милосављевић.

⊙ 21 и 27 септембра одржане су среске конференције УСАОС-а у срезovima пусторечком и лесковачком. Конференцијама је присуствовало преко хиљаду омладинаца. У дневном реду је било расправљано о актуелним питањима: претконгресним припремама, такмичењу, политичким догађајима. Конференције су поздравиле претставници НОО-а, ЈНОФ-а, АФЖ-а. Упућени су поздравни телеграми. Изабрани су срески одбори УСАОС-а од по око тридесет чланова.

Живео Први конгрес омладине Србије!